

decentralization and the functioning of territorial communities are often considered in connection with the concept of gender. Attention is focused on the fact that “gender mainstreaming” means not just adding a “female component” to projects and programs. It is, first of all, an analysis and consideration of the various conditions and requirements for women and men, the roles they play in society as a whole, and in the territorial communities and processes of decentralization of public authority, in particular. After all, the idea of the value of a human person, his rights and freedoms at the local level – within the limits of local self-government and processes of institutionalization of the municipal authority – is most clearly shown and is tested. Recognition and formation in Ukraine of local self-government, deep economic and political transformations in society and the formation of a new democratic state on this basis are directly related to the development and practical implementation of fundamentally new approaches to human rights and freedoms for us, to resolve both national and regional, as well as local problems in this area. The main international standards are analyzed, as well as acts of national legislation proclaiming these principles.

Among the key challenges and opportunities for gender equality in Ukraine: promoting gender mainstreaming in local self-government and strengthening the role of territorial communities in this area, introducing a gender perspective in policy at the local level to ensure access to state and municipal policies for all citizens who have an impact on the daily life of women and men, the elimination of gender stereotypes in the territorial communities and the promotion of gender equality and local-regional dimension functioning of society, the development and implementation of strategies for gender equality and gender mainstreaming in various aspects of life of local communities and of local government and so on. One of the most gender-sensitive issues characteristic of modern Ukraine is their limited access of women to the authorities in general and the municipal authorities, in particular.

It proves that local self-government is one of the most gender-sensitive forms of democracy.

**Key words:** gender equality, non-discrimination, human rights, territorial community, decentralization, local self-government.

**DOI: 10.33663/0869-2491-2019-30-126-138**

УДК 342.7

**Т.А. КОСТЕЦЬКА,**  
кандидат юридичних наук, доцент

## **ПРО КОНТРОЛЬ У ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ**

Розглядаються окремі аспекти контролю в інформаційній сфері в умовах реформи децентралізації влади в Україні. Підкреслюються його роль і значення у відповідних процесах. Акцентується увага на існуючих проблемах реалізації державної інформаційної політики. Звертається увага на особливості її здійснення на місцевому рівні, зокрема у місцевому самоврядуванні.

**Ключові слова:** децентралізація, реформування, інформаційна сфера, державна інформаційна політика, місцеве самоврядування, контроль.

**Костецкая Т. А. О контроле в информационной сфере в контексте процессов децентрализации власти**

Рассматриваются отдельные аспекты осуществления контроля в информационной сфере (информационного контроля) в условиях проводимой в Украине реформы децентрализации власти. Подчеркиваются его роль и значение в осуществлении указанных процессов. Акцентируется внимание на существующих проблемах реализации государственной информационной политики на местном уровне, а также на особенностях ее проведения при осуществлении местного самоуправления.

**Ключевые слова:** децентрализация, реформирование, информационная сфера, государственная информационная политика, местное самоуправление, контроль.

**Kostetska T. About control in the information sphere in the context of decentralization of power**

*Some aspects of control in the information sphere are considering in the context of the reform of decentralization of power in Ukraine. Emphasizes its role and significance in relevant processes. The attention is accenting on the existing problems of the realization of state information policy. The attention is paying to the peculiarities of its implementation at the local level, in particular, in the local self-government.*

**Key words:** decentralization, reformation, informative sphere, public informative policy, local government, control.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна–2020», затвердженої Указом Президента від 12 січня 2015 р. № 5<sup>1</sup>, основним напрямом розвитку нашої країни визначено децентралізацію та реформу системи державного управління, результатом впровадження якої має стати, у тому числі, створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої структури публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікативних технологій (е-урядування), яка здатна виробляти і реалізовувати цілісну державну політику спрямовану на суспільний сталий розвиток і адекватне реагування на внутрішні та зовнішні виклики.

Зарубіжний досвід у здійсненні реформи публічного управління, який може стати корисним для нашої держави, свідчить, зокрема, що відповідні реформи практично неможливо здійснити саме без використання інформаційно-комунікаційних технологій (надалі – ІКТ), розвиток яких зумовлює суттєві зміни у принципах функціонування суспільних відносин. Названі процеси разом із впровадженням принципів відкритості та підзвітності діяльності органів публічної влади створюють можливості для розширення прямої демократичної участі громадян у вирішенні питань як державного, так і місцевого значення.

В Україні, як свідчить аналіз практики, створення інформаційної індустрії для надання громадянам, просто місцевим жителям спектра якісних і різноманітних послуг у інтернет-просторі відбувається повільно, внаслідок чого має місце і нерівномірне забезпечення публічного доступу населення до інформаційних ресурсів регіонів, структурних підрозділів місцевих адміністрацій, органів місцевого самоврядування, низька його інформаційна культура тощо. Доведено також, що засади діяльності органів публічної влади стосовно електронних комунікацій є застарілими, не відповідають вимогам часу та, зокрема, євроінтеграційним процесам<sup>2</sup>.

Верховна Рада України на спеціальних парламентських слуханнях 31 березня 2016 р. на тему «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України» відзначила, що, незважаючи на наявність значного потенціалу щодо впровадження сучасних ІКТ у всі сфери

життєдіяльності країни, вагомого суспільного запиту на таке впровадження, про що свідчать численні регіональні та місцеві ініціативи представників громадянського суспільства, стан розбудови інформаційного суспільства та сфери ІКТ в Україні порівняно із світовими тенденціями є недостатнім і не відповідає стратегічним цілям розвитку України. Причинами такого становища, зокрема, названо існування суттєвих проблем з формування та реалізації ефективної державної політики у сфері розвитку інформаційного суспільства, в якій, як визначено разом із іншими чинниками, відсутній план дій щодо реалізації національної стратегії щодо такого розвитку; не подолано цифрову нерівність у доступі громадян України до електронних комунікацій та інформаційних ресурсів, повільно зростає рівень комп'ютерної грамотності населення; низький рівень впровадження та використання можливостей ІКТ у багатьох сферах<sup>3</sup>.

Реалізація поставлених завдань, у тому числі з подолання існуючих проблем, їх кореляція на процеси реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в нашій державі потребують якісно нових підходів до розуміння стратегії національної інформаційної політики, впровадження її на місцях, контролю за здійсненням, правових механізмів регулювання відповідних процесів.

Формування, здійснення інформаційної політики у заданому алгоритмі потребує, зокрема, модернізації в цьому напрямі діяльності не тільки уповноважених центральних органів державної влади, а й місцевих органів публічної влади як суб'єктів державної інформаційної політики, суб'єктів владних повноважень – розпорядників публічної інформації.

Ці питання набувають якісно нового значення у світлі пошуку найбільш ефективних шляхів і суттєвих форм та методів, якісних механізмів у вирішенні завдань і проблем, що стоять перед місцевими органами публічної влади в сучасних умовах; прийняття зважених владно-управлінських рішень, впровадження контролю громадянського суспільства з метою підвищення відповідальності органів публічної влади за результати прийнятих рішень тощо. Це актуалізує важливість та практичну доцільність теоретико-прикладних досліджень окресленої проблематики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, присвячених висвітленню різних аспектів окресленої тематики в українській юридичній науці, свідчить, зокрема, про підвищення інтересу вітчизняних науковців до інформаційно-комунікаційних аспектів функціонування суспільних відносин, діяльності органів публічної влади, значення ІКТ у цих процесах як організаційної основи побудови українського інформаційного громадянського суспільства.

Водночас доктринально і методологічно дану проблематику не слід вважати вичерпаною, оскільки для поглибленого її дослідження можливі й інші підходи, зокрема, засновані на правових питаннях контролю, контрольної діяльності в інформаційній сфері як загалом, так і в умовах реформування публічної влади, без чого буде неможливим докладний аналіз сучасних вітчизняних інформаційних процесів, удосконалення їх регулювання.

Окрім питання контролю як засобу реалізації державної інформаційної політики були предметом дослідження у наукових працях І.В. Арістової, К.І. Беякова, В.М. Брижка, О.А. Вознесенської, О.Д. Довганя, Б.А. Кормича, Г.М. Красноступ, А.І. Марущака, Ю.А. Мосенко, Н.Б. Новицької, О.В. Олійни-

ка, В.Г. Пилипчука та ін. Адміністративно-правовому забезпеченню державного контролю у сфері інформатизації на сучасному етапі розвитку України було присвячене спеціальне дисертаційне дослідження Н.С. Мороз (2017 р.). На рівні окремих публікацій предметом дослідження стали, зокрема, адміністративно-правові питання інформаційно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю публічної влади (В.М. Кравчук).

Теоретико-методологічною основою дослідження можна назвати також наукові розробки, присвячені, зокрема, концепції контролю в демократичній державі, контролю в державному управлінні, у тому числі у сфері державного управління національними інформаційними ресурсами, таких українських дослідників, як: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Ю.Г. Барабаш, В.М. Дрешпак, С.А. Косінов, О.О. Майданник, Г.Г. Почепцов, О.В. Соснін, В.С. Шестак та ін.

Окремих питань здійснення державної інформаційної політики, інформаційної функції держави, без акцентування уваги на контрольних аспектах, торкалися такі українські представники науки конституційного права, як Н.В. Кушакова, О.В. Нестеренко, В.Ф. Погорілко, В.О. Серьогін, О.В. Скрипнюк, І.М. Сопілко, Т.В. Чубарук. Однак комплексні конституційно-правові монографічні розробки відповідної проблематики, які б відповідали сучасним потребам, у вітчизняній юридичній науці на сьогодні відсутні.

Дослідження інформаційних аспектів місцевого самоврядування вже тривалий час привертають увагу як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників<sup>4</sup>. Про значення інформації, інформаційних взаємовідносин обґрунтовувалося у науковій літературі майже від початку процесу становлення цього інституту в Україні. Цим питанням у своїх працях приділяли увагу такі, зокрема вітчизняні, науковці, як О.В. Батанов, В.І. Борденюк, М.О. Пухтинський та ін. Утім, аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує про незначне теоретико-прикладне осмислення концепту контролю в інформаційній сфері, а особливо в теперішніх умовах очікуваної реформи місцевого самоврядування, територіальної організації влади на засадах децентралізації. Точніше, ця тематика тільки починає бути предметом наукових пошуків вітчизняних вчених.

Відтак метою цієї статті є розгляд у постановочному розрізі конституційно-правових аспектів ролі і значення контролю в інформаційній сфері, його функцій як чинника формування дієвого механізму забезпечення відкритого характеру діяльності органів публічної влади, зокрема органів місцевого самоврядування.

Насамперед варто спинитися на окремих ключових понятійних категоріях, що входять до змісту досліджуваного поняття, поняття більшості з яких є предметом тривалої наукової дискусії<sup>5</sup>.

Йдеться про доктринальний аналіз конкретної категорії як юридичного поняття, його сутності, змісту, зокрема, інформаційної сфери, державної інформаційної політики, контролю в інформаційній сфері, державного контролю в інформаційній сфері, громадського контролю в інформаційній сфері тощо.

Підкреслюючи вагомість доробку вітчизняних науковців у національному контексті у напрямі формування досконалого понятійно-категорійного апарату стосовно згаданих явищ, не розвиваючи критичної дискусії в межах цієї статті, для розкриття її тематики наведемо окремі з існуючих інтерпретацій відповідних категорій.

Поняття державної інформаційної політики з-поміж існуючих у спеціальній літературі у ракурсі даної тематики можливо розуміти як діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, суспільних інституцій і громадських об'єднань та створення ними засобів масової комунікації, спрямованої на вироблення і реалізацію правових, політичних та економічних умов функціонування інформаційної системи, що впливають із сукупності цінностей українського суспільства<sup>6</sup>.

Оскільки, як заявлено на найвищому державному рівні, в умовах процесів децентралізації «тягар» у створенні та підтримці повноцінного життєвого середовища для громадян, наданні високоякісних та доступних публічних послуг, задоволення інтересів у всіх сферах життєдіяльності на відповідній території покладається на місцеві органи публічної влади, актуалізується проблема розроблення та впровадження як державної інформаційної політики загалом, яка б відповідала потребам та інтересам сучасного суспільства, так і реальних механізмів її реалізації на місцях із урахуванням особливостей здійснення в різних сферах суспільних відносин.

Наприклад, участь місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації державної політики, зокрема у сфері електронного доступу до публічної інформації, забезпечувалась шляхом: 1) розширення доступу збільшення категорій інформації, що повинні розміщуватися в мережі Інтернет; 2) більш чіткою регламентацією надання відповідного доступу; здійсненню відповідного державного контролю за виконанням норм законодавства та сприйняттям ініціатив громадського контролю<sup>7</sup>.

Якщо на національному рівні процес формування і офіційного закріплення основних напрямів державної інформаційної політики відбувається достатньо активно, то на місцевому рівні, за свідченням фахівців, немає чіткого «бачення того, що розуміється під державною інформаційною політикою взагалі і регіональною інформаційною політикою зокрема, особливостями, специфікою її здійснення та перспективами розвитку»<sup>8</sup>.

Здійснення функцій місцевої публічної влади, муніципальної влади зумовлює функціонування численних інформаційних взаємовідносин – інформаційних зв'язків (потоків), що виникають у процесі обміну відповідною інформацією, публічною інформацією, які в сукупності становлять доволі розгалужену систему. Так, дієвість усієї системи місцевого самоврядування неможлива без відкритості, прозорості та доступності місцевих органів влади, без запровадження інформаційного взаємообміну між радами, їх виконавчими органами, посадовими особами, державними управлінськими органами та місцевими жителями (територіальною громадою), громадськістю. Інформаційне забезпечення місцевого самоврядування набуло атрибутів самостійного значення, своєрідної інформаційної сфери місцевого самоврядування як складової інформаційної сфери всього суспільства – зі специфічними відносинами, суб'єктами (об'єктами) цих відносин, їх правами та обов'язками, різним ступенем правового регулювання тощо.

Принагідно буде сказати, що у сучасному розумінні інформаційна сфера (треба розуміти, як об'єкт державної інформаційної політики, об'єкт контролю, про що йдеться) – це «предметно-територіальний, системно-структурний та юрисдикційний простір вчинення дій щодо збирання, зберігання, обробки,

передачі, перетворення та захисту інформації, виробництва інформаційної продукції, надання інформаційних послуг, формування інформаційної інфраструктури, а також забезпечення інформаційних прав, свобод особи, правомірних інтересів учасників інформаційних відносин, публічного інформаційного правопорядку та національної інформаційної безпеки України в цілому, межі якого визначаються властивостями самої інформації, її правовими режимами, а також видами інформаційної діяльності»<sup>9</sup>.

Інформаційна політика на місцевому рівні проявляється, зокрема, через встановлені законодавством: 1) основні *напрями* державної інформаційної політики, забезпечення доступу кожного до інформації, рівних можливостей щодо її створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень; створення інформаційних систем і мереж інформації, створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства; розвиток електронного урядування тощо; 2) основні *принципи* інформаційних відносин: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації, свободу обміну інформацією; достовірність і повноту інформації; свободу вираження поглядів і переконань; правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захист інформації; захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя; 3) *положення-принципи*, згідно з яким будь-яка інформація є відкритою, крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом); 4) *обов'язки* суб'єктів владних повноважень інформувати громадськість та засоби масової інформації про свою діяльність і прийняті рішення; визначати спеціальні підрозділи або відповідальних осіб для забезпечення доступу запитувачів до інформації серед гарантій права кожного на інформацію (статті 2, 3, 6, ч. 2 ст. 20 Закону України «Про інформацію»); непрямо закріплений *принцип* всебічного й об'єктивного висвітлення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, які зобов'язані надавати ЗМІ повну інформацію про свою діяльність у встановленому законом порядку, забезпечувати журналістам вільний доступ до відповідної інформації, за винятком передбачених законом випадків не чинити на них будь-якого тиску і не втручатися у їх виробничий процес тощо (преамбула, ст. 2 Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації») тощо.

Безумовно, здійснення інформаційної політики детермінується і через такі основні принципи місцевого самоврядування, закріплені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», як гласність, підзвітність і відповідальність перед територіальними громадами органів місцевого самоврядування та посадових осіб (ст. 4).

На сучасному етапі формування і реалізації інформаційної політики має базуватися на закладений у стратегічному документі, а саме в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленій Кабінетом Міністрів України 1 квітня 2014 р., системі принципів, на яких, власне, мають відбуватися заявлені процеси. Це принципи верховенства права; відкритості, прозорості та громадської участі; повсюдності місцевого самоврядування; субсидіарності; доступності публічних послуг; підзвітності та підконтрольності органів і посадових осіб місцевого самоврядування тери-

торіальній громаді; підконтрольності органів місцевого самоврядування органам виконавчої влади у питаннях дотримання Конституції та законів України; правової, організаційної та фінансової спроможності місцевого самоврядування; державної підтримки місцевого самоврядування; партнерства між державою та місцевим самоврядуванням; сталого розвитку території.

Істотне значення за проведенням ефективної інформаційної політики уповноважених на те суб'єктів, у даному випадку – органів місцевого самоврядування як суб'єктів владних повноважень, яка реалізується через організаційно-правовий механізм їх інформаційної діяльності, відіграє контроль за її здійсненням.

У контексті заявленої проблематики значення і роль контрольно-наглядової діяльності зумовлені багатьма чинниками. Її параметри моделюють нагальні завдання інформаційної діяльності держави, органів публічної влади, зумовлені сучасними викликами глобалізаційних процесів, гостротою поточної ситуації у сфері забезпечення національної безпеки України, захисту державного суверенітету, конституційних прав і свобод людини і громадянина, інших цінностей.

Правовими засадами проблематики є, зокрема, положення законодавства, відповідно до яких серед передбачених гарантій права на інформацію в Україні є здійснення державного і громадського контролю за додержанням, дослідно, законодавства про інформацію (ст. 6 Закону України «Про інформацію»), а правовою гарантією за дотриманням прав на доступ до публічної інформації – здійснення державного контролю, парламентського та громадського контролю відповідно (ст. 3 Закону України «Про доступ до публічної інформації»).

У дисертаційних дослідженнях певне висвітлення отримали поняття, зміст, форми і методи державного контролю в інформаційній сфері як складової державної інформаційної політики (Ю.О. Мосенко), державного контролю в галузі аудіовізуальних засобів масової інформації (О.А. Вознесенська), державного контролю у сфері інформатизації (Н.С. Мороз).

Поглиблений аналіз інституту громадського контролю, серед сфер якого окремі дослідники виділяють «реалізацію доступності інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування» (С.А. Косінов) – один із напрямів для подальшого наукового пошуку фахівців.

Налагодження реального, а не декларативного громадського контролю за діяльністю органів публічної влади, включно за здійсненням інформаційної політики, засади якого закладені на конституційному рівні (ст. 38 Основного Закону), є актуальною проблемою в практичному і теоретичному ракурсі<sup>10</sup>.

Як справедливо підкреслюють фахівці, зокрема В.М. Кравчук, громадський контроль має інформаційно-правову природу. Визначальне значення для його здійснення є, зокрема, рівень впровадження ІКТ, юридично і організаційно забезпечена, гарантована можливість доступу до публічної інформації, до інформації про діяльність органів публічної влади, від ступеня відкритості, прозорості якої прямо залежить ефективність громадського контролю.

Як відомо, серед визначальних характеристик місцевого самоврядування – ступінь забезпечення можливості для кожного жителя території особисто брати участь у процесах управління місцевими справами, реальної реалізації насамперед принципу громадської участі, як того вимагає вищенаведена Концепція

реформування, і що становить концептуальну основу громадського контролю в окресленій сфері відносин.

Потребує ґрунтовного дослідження також проблема системи функцій контролю, контролюючого впливу на діяльність суб'єктів інформаційної політики як державного, так і громадського, впорядкування його форм, методів.

Ретельного аналізу потребує чинне законодавство на предмет вдосконалення правових інститутів, про які йшлося, узгодження його з положеннями прийнятих документів стратегічного розвитку України. Такими, далеко не вичерпними, вбачаються перспективи подальших наукових розвідок у контексті представленої проблематики, сприятимуть всебічному розробленню такого феномена, як контроль.

Підсумовуючи, вважаємо контроль в інформаційній сфері суспільних відносин є об'єктивною тенденцією у намічених відповідно до низки стратегічних документів напрямках реформування публічної влади, побудови інформаційного суспільства. Поєднання державного і громадського контролю зумовить продуктивні результати щодо усунення існуючих негативних явищ у діяльності органів публічної влади, посадових осіб, зокрема тих, що гальмують відповідні процеси.

1. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>. 2. Даудова Г. В. Реалізація інформаційної політики на місцевому рівні. *Теорія та практика державного управління*. – Вип. 1 (44). URL : [www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2014-1/doc/.../03.pdf](http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2014-1/doc/.../03.pdf). 3. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України» від 31 березня 2016 р., № 1073-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 17. Ст. 191. 4. Костецька Т. А. Інформаційні аспекти місцевого самоврядування. *Юридичний вісник*. Одеса, 1995. № 1; Костецька Т. А. Особливості інформаційного забезпечення у місцевому самоврядуванні. *Державне управління: теорія і практика*: колективна монографія / за заг. ред. Авер'янова В.Б. Київ : 1998. С. 109–118. 5. Костецька Т. А. Контроль як необхідна умова функціонування інформаційної сфери, його види. *Альманах права*. Правова аналітика: доктринальні підходи та галузеві виміри. Вип. 9. Київ, 2018. С. 404–409. 6. Нестеряк Ю. В. Державна інформаційна політика України: теоретико-методологічні засади : монографія. Київ, 2014. С. 50. 7. *Інформаційна складова державної політики і управління* : монографія / за заг.ред. Н.В. Грицяк. Київ, 2015. С. 108. 8. Корнійчук О. Реалізація інформаційної політики на регіональному рівні та шляхи підвищення її ефективності. *Демократичне врядування* : наук. вісник ЛПІДУ НАДУ. 2011. Вип. 6. URL : <http://www.lvivacademy.com/visnik6/fail/>. 9. Заярний О. А. Адміністративна деліктологія в інформаційній сфері: проблеми теорії і практики: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Київ : Київ. нац. ун-т ім. Т.Г. Шевченка, 2018. С. 8. 10. Костецька Т. А. Актуальні питання взаємовідносин органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства : комунікативні аспекти. *Правова держава* : щорічник наук. праць Інституту держави і права ім. В.М. Корецького. Вип. 27. 2017. С. 188–196.

## References

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>. 2. Daudova H.V. Realizatsiia informatsiinoi polityky na mistsevomu rivni . *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*. – Vyp. 1 (44) – Informatsiinyi resurs: [www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2014-1/doc/.../03.pdf](http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2014-1/doc/.../03.pdf). (ukr). 3. Rekomendatsii parlamentskykh slukhan na temu: «Reformy haluzi informat-siino-komunikatsiinykh tekhnolohii ta rozvytok informatsiinoho prostoru Ukrainy» vid 31

bereznia 2016 r., № 1073-VIII / Vidomosti Verkhovnoi Rady. 2016. № 17. St. 191. (ukr). 4. Kostetska T.A. Informatsiini aspekty mistsevoho samovriaduvannia. Yurydychnyi visnyk. Odesa, 1995. № 1; Kostetska T.A. Osoblyvosti informatsiinoho zabezpechennia u mistsevomu samovriaduvanni. Derzhavne upravlinnia: teoriia i praktyka: kolektyvna monohrafiia / za zah. red. Averianova V.B. K. : 1998. S. 109–118. (ukr). 5. Kostetska T.A. Kontrol yak neobkhidna umova funktsionuvannia informatsiinoi sfery, yoho vydy. Almanakh prava. Pravova analytika: doktrynalni pidkhody ta haluzevi vymiry. Vyp. 9. K., 2018. S. 404–409. (ukr). 6. Nesteriak Yu.V. Derzhavna informatsiina polityka Ukrainy: teoretyko-metodolohichni zasady : monohrafiia / lu.V. Nesteriak. K., 2014. S. 50. (ukr). 7. Informatsiina skladova derzhavnoi polityky i upravlinnia: monohrafiia /Soloviov S.H. ta in. / za zah.red. Hrytsiak N.V. K., 2015. S.108. (ukr). 8. Kornichuk O. Realizatsiia informatsiinoi polityky na rehionalnomu rivni ta shliakhy pidvyshchennia yii efektyvnosti. Demokratychne vriaduvannia : nauk. visnyk LRIDU NADU. 2011. Vyp. 6. Elektronnyi resurs: rezhyim dostupu: [https://eprints.oa.edu.ua/1102/1/korniy-chuk\\_141111..pdf/](https://eprints.oa.edu.ua/1102/1/korniy-chuk_141111..pdf/) (ukr). 9. Zaiarnyi O.A. Administratyvna deliktologia v informatsiinii sferi: problemy teorii i praktyky: avtoref. dys. ... dokt. yuryd. nauk: 12.00.07. K. : Kyiv.nats. un-t im. T.H. Shevchenka, 2018. S. 8. (ukr). 10. Kostetska T.A. Aktualni pytannia vzaiemovidnosyn orhaniv publichnoi vlady ta instytutiv hromadianskoho suspilstva : komunikatyvni aspekty. Pravova derzhava. Shchorichnyk nauk. prats Instytutu derzhavy i prava im.V.M. Koretskoho. Vyp. № 27. 2017. S. 188–196. (ukr).

#### ***Kostetska T. About control in the information sphere in the context of decentralization of power***

*Some aspects of control in the information sphere are considering in the context of the reform of decentralization of power in Ukraine, which is determined as the main direction of development of our country in accordance with the Strategy of Sustainable Development «Ukraine-2020», approved by the Presidential Decree of January 12, 2015. The result of its implementation should be, including, creation of an effective, transparent, open and flexible structure of public administration using the latest information and communication technologies (e-government).*

*The attention is accenting on the existing problems of the realization of state information policy. The attention is paying to the peculiarities of its implementation at the local level, in particular, in the local self-government.*

*The practice of providing to the citizens, local population of various services through information and communication technologies is analyzing. (ICT).*

*It is noting that despite the latest program documents adopted at the highest state level, there are significant problems in the formation and implementation of the state information policy on their application. The implementation of ICT is slow. The result of it is, in particular, uneven public access to the information resources of the regions, structural subdivisions of local administrations, local government authorities, its low informational culture, etc.*

*Formation and implementation of information policy in a given algorithm requires the modernization of not only the central executive authorities, but also local authorities of public authority as subjects of state information policy, subjects of power authorities – managers of public information.*

*The main regulatory and legal manifestations of information policy at the local level are systematized (main directions of the state information policy, principles of information relations, etc.).*

*The attention is paying to the increasing interest of domestic scientists in information and communication aspects of the functioning of public relations, information activities of public authorities, importance of ICT in these processes as an organizational basis for building a Ukrainian information civil society.*

*At the same time, there is an insufficient theoretical and applied development of the stated*

issues, the absence in modern science of a comprehensive analysis of the constitutional and legal problems of control, control activities in the information sphere as a whole, and in the context of reforming public authority.

The purpose of the article was to examine the constitutional and legal aspects of the role and significance of control in the relevant processes and its functions as a factor in the formation of an effective mechanism for ensuring the open nature of the activities of public authorities, in particular local self-government.

It is emphasizing that the parameters of control and supervision activity in the modern period simulate the urgent tasks of information activity of the state, public authorities. These tasks caused not only by the challenges of globalization processes, but also by the acuteness of the current situation in the sphere of ensuring national security of Ukraine, protection of state sovereignty, constitutional rights and freedoms of the person and the citizen, other values.

The legal principles of control activity are analyzing.

Considerable attention, besides state control, is paying to the realization of public control, its significance, in particular, the realization of the information function of local self-government.

The prospects for further scientific research of the presented problems has planned.

**Key words:** decentralization, reformation. informative sphere, public informative policy, local government, control.

**DOI: 10.33663/0869-2491-2019-30-138-147**

УДК 342:340.12(477); 342.086

**Н.М. БАТАНОВА,**  
кандидат юридичних наук

## **КОНСТИТУЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ ТА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СПІВВІДНОШЕННЯ ТА ВЗАЄМОДІЇ**

У статті досліджуються проблеми співвідношення та взаємодії конституційного контролю та конституційно-правової відповідальності. З'ясовуються місце і роль конституційного контролю та конституційно-правової відповідальності в системі стримувань і противаг та механізми охорони Конституції. Робиться висновок, що конституційний контроль та конституційно-правова відповідальність у своїй синергетичній єдності є важливим засобом забезпечення конституційної законності та правопорядку.

**Ключові слова:** конституційний контроль, конституційно-правова відповідальність, система стримувань і противаг, захист Конституції, конституційно-правові санкції.

**Батанова Н.Н. Конституционный контроль и конституционно-правовая ответственность: концептуальные проблемы соотношения и взаимодействия**

В статье исследуются проблемы соотношения и взаимодействия конституционно-го контроля и конституционно-правовой ответственности. Выясняются место и роль конституционного контроля и конституционно-правовой ответственности в системе сдержек и противовесов и механизме охраны Конституции. Делаются выводы, что конституционный контроль и конституционно-правовая ответственность в своем си-